

Seminář

Vodní nádrže

22.10.2019

Záměry výstavby vodních nádrží

- 1988 – Směrný vodohospodářský plán
- 2006 – MZE – tvorba Plánu hlavních povodí
 - Příloha - 206 lokalit vhodných pro výstavbu přehrad
 - Koncepční rámec – opírá se o scénáře klimatických změn
 - vodárenské nádrže + ochrana před povodněmi
 - Hájení územních limitů
- Problémy
 - Nedostatek informací pro obce
 - Přehrady plánovány i v prvních zónách ochrany přírody
 - 3 NP + 14 CHKO
 - přírodní památky a rezervace, evropsky významné lokality

Generel LAPV

- Příloha PHP nebyla schválena
- 2008 – novela zákona o vodách
 - doplněn § 28a, který ukládá pořízení Generelu
- 2011 – **Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území (MZE + MŽP)**
- 65 lokalit pro případné zbudování vodních nádrží (2 kategorie)
 - Vytvoření územního limitu
- Ministerstvo obce uklidňuje - nejde o seznam plánovaných staveb, ale o lokality, které jsou vytipované jen pro případ, že budou přehrady skutečně potřeba (změna klimatu, lokální sucho, zvýšená spotřeba vody)
- Generel je závazným podkladem pro územní rozhodování
 - Limity znemožňují například výstavbu významné infrastruktury

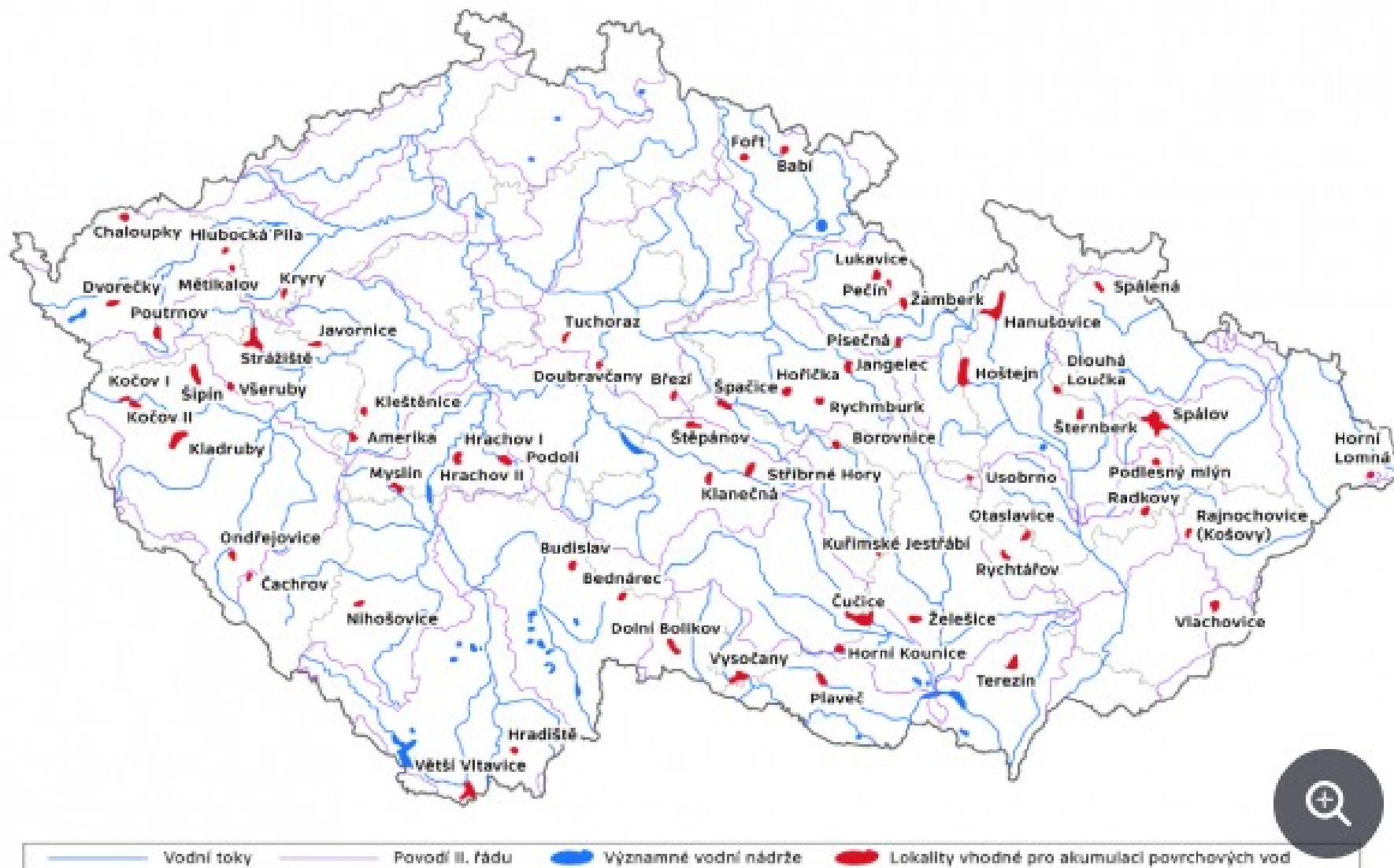
Generel LAPV

- Kategorie A
 - tvoří území, která by měla sloužit hlavně pro zásobování pitnou vodou. K jejich stavbě dojde pouze v případě, že se prokazatelně začnou naplňovat negativní scénáře dopadu klimatické změny. Se stavbou by se začalo až v dlouhodobém horizontu cca 50 až 100 let.
- Kategorie B
 - tvoří území, která jsou vhodná pro zajištění protipovodňové ochrany, odběrům vody nebo zlepšování průtoků v řekách. Lokality v této kategorii budou každých 6 let přezkoumávány podle aktuální situace.
- Jihomoravský kraj - 10 plánovaných lokalit
 - kategorie A - Vysočany a Čučice
 - kategorie B - Usobrno, Rychtářov, Otaslavice, Plaveč, Kuřimské Jestřabí, Želešice, Horní Kounice a Terezín.

Mapa lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod

Mapa LAPV

Zdroj: ČT24

Poslední vývoj

- 2016 – vláda nechá prověřit stavbu 4 nových vodních nádrží v regionech nejvíce ohrožených suchem
 - Pěčín, Vlachovice, Šanov, Senomaty
- Malé vodní nádrže – Střední Čechy (Povodí Vltavy)
 - rozsah a velikost dosahují velikosti středně velkého rybníka
 - **Šanov (Rakovnický potok) – 22,2 ha; 0,5 milionu m³**
 - **Senomaty (Kolešovický potok) – 25,6 ha; 0,7 milionu m³**
 - nejsou v Generelu
 - Výstavba do 2022
 - pomoc zemědělcům, továrnám i domácnostem v případě, že dlouho nebude pršet
 - Místní vítají X Nesouhlas ekologických aktivistů s přehradami

Poslední vývoj

- **Vlachovická přehrada na Zlínsku (vodní tok Vlára, povodí Moravy)**
 - 156,3 ha
 - 19,4 mil. m³
 - součást Generelu LAPV – kategorie A
 - nemá jednoznačnou podporu místních obyvatel
 - 5,5 mld. Kč, výstavba od 2026 do 2030

- **Kryry (Podvinecký potok, povodí Ohře)**
 - 97,2 ha
 - 6,2 mil. m³
 - součást Generelu LAPV – kategorie B
 - přivádění vody z Nechranické nádrže v povodí Ohře
 - Různé varianty – přehrad 1,7 mld., přivaděč z Nechranic 1,8 mld.

Aktuality MZE

- závlahové nádrže v šesti pilotních lokalitách
 - Chrášťanech, Líšně na Rakovnicku, dvě nádrže v Podyjí a dvě nádrže u Hustopečí na vodu přiváděnou z Novomlýnských nádrží.
- zjednodušit povolování stavby malých rybníků
 - Bez stavebního povolení na vlastním pozemku do velikosti dvou hektarů bez státní dotace
- navýšit zásobní prostor Novomlýnských nádrží na Břeclavsku
 - o 9 mil. m³ - max. hladina ve střední a dolní nádrži by tak stoupla o 35 cm
 - vytvořit na jihu Moravy závlahovou soustavu pro 5000 hektarů vinic a sadů.
 - kompenzační opatření ve vztahu k ptačí oblasti s významným hnízdištěm rybáka obecného), přírodní rezervaci Věstonická nádrž a biokoridorům

Aktivita

- Představte kolegům kauzy výstavby vodních nádrží, o kterých jste psali v přípravách
- Vývoj kauzy, aktéry, co vás zaujalo

- Vodní nádrž Pěčín
 - Jana, Kristýna, Diana
- Vodní nádrž Skalička
 - Zuzana, Marek, Karolína
- Vodní nádrž Nové Heřminovy
 - Adéla

Pěčín

- Důvody pro přehradu
- Dopady na přírodní území
- Dopady na lidské sídla + investice
- Reakce a odpor různých skupin
- Opuštění záměru a zdůvodnění

Skalička

- Důvod výstavby
- Odpor ekologů
- Diskutované varianty
- Vypořádání pozemků
- Současný stav

Nové Heřminovy

- Důvod výstavby
- Reakce obcí a sdružení
- Diskutované varianty
- Vypořádání pozemků
- Současný stav

Pěčín

- Důvody pro přehradu
 - Rezervoár vody pro Hradec Králové; povodně
- Dopady na přírodní území
 - CHKO (1. + 2. zóna) + zatopení horského údolí
- Dopady na lidské sídla + investice
 - Pozemky, domy, silnice
- Reakce a odpor různých skupin
 - Místní + ekologové + vodohospodáři
- Opuštění záměru a zdůvodnění
 - Nežískalo dostatočnou podporu v okolí

Skalička

- Důvod výstavby
 - Protipovodňová ochrana
- Odpor ekologů – charakter řeky, ohrožené druhy
 - Štěrkonosná řeka, brouk
- Diskutované varianty
 - Stála vodní hladina, suchá nádrž, poldr
- Vypořádání pozemků
 - Potřeba výkupu pozemků
- Současný stav
 - <https://www.spojenabecva.cz/>

Vodní nádrž Nové Heřminovy

- Časová os
 - <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1868151-stavba-prehrady-nove-herminovy-se-opozduje-nedari-se-vykoupit-pozemky>
- Vizualizace
 - <http://www.pod.cz/data/pages/files/OhO-vizualizace-01-prehrada.pdf>

Vodní nádrž Nové Heřminovy

- 1923 – první projekt přehrady Nové Heřminovy
- 1960 – stavební uzávěra v obci kvůli výstavbě nádrže
- 1994 – územní plán velkého územního celku počítá s nádrží
- 1997 – katastrofální povodně na řece Opava (MZE - do roka a do dne)
- 1999 – 13 obcí pro, 4 je nevyloučili a 4 proti
- 2001 studie – nádrž nezastupitelná pro ochranu Krnova
- 2003 – Moravskoslezský kraj – doporučili zatopení vesnice
- 2004 – petice – sdružení Arnika – 4000 podpisů
- 2005 – Unie pro řeku Moravu – ochrana Krnova zvýšením kapacity koryta a revitalizací řeky
- 2007 – další povodně

Vodní nádrž Nové Heřminovy

- 2008 – vláda schválila variantu menší přehrady
 - 56 objektů, 24 obytných
 - Původní velká varianta – 156 objektů – 120 rodin
- 2008 – referendum – obyvatelé Nových Heřminov nesouhlasí s výstavbou přehrady
- 2012 – MŽP schválilo studii EIA – plán výstavby na 2016
 - Obec – chybí jiné varianty
 - Náklady 8 miliard
- 2013 – demolice první budovy
- 2016 – vykoupeno 97 % pozemků – posun předpokládaného termínu výstavby na 2019
- 2017 – Povodí Odry – přípravy územního řízení X Obec proti
 - Hrozba vyvlastňování
 - Zahájení až 2023; 14,61 mil. m³; 425 mil. kompenzace pro obec

Vodní nádrž Nové Heřminovy

- Hlavní účel přehrady je protipovodňový
- tížná betonová hráz s řadou dosud v Česku unikátních ekologických prvků
 - obtok hráze a celé nádrže, který umožní cestování – migraci – zde žijícím rybám a dalším zástupcům vodního prostředí
 - 4 kilometry dlouhý potok, který odbočí z řeky Opavy nad nádrží a bude pokračovat po jejím levém břehu
 - Speciálním prostupem pak projde hrází a zaústí do Opavy pod hrází
 - Před vlastní nádrží projektanti naplánovali usazovací prostor, štěrk pak bude převážen pod hráz, aby tam voda nevymílala dno.
- Hnutí DUHA
 - Navrhovaná přehrada ochrání 6000 obyvatel, což znamená, že ochrana jednoho občana bude stát 1,1 milionu korun, což rozhodně není rentabilní řešení
 - Úspornější varianta bez přehrady

Referendum

- "Souhlasíte s tím, aby obec Nové Heřminovy aktivně využila všech zákonných prostředků a dalších legitimních nástrojů, aby zabránila bourání budov na území obce v souvislosti s plánovaným záměrem přehrady v obci Nové Heřminovy, zejména aby ve všech správních či soudních řízeních souvisejících s povoláním přehrady v obci Nové Heřminovy vystupovala vždy proti realizaci záměru přehrady?"
- Aby bylo referendum platné musí se ho zúčastnit 35 % ze všech voličů v obci. To znamená, že přijít musí minimálně 77 lidí. K uznání výsledku stačí, aby shodně hlasovala 1/4 z celkového množství voličů, 55 lidí.
- Přišlo jich přesně 77, pro boj s přehradou se vyslovilo 55 z nich, proti 21.

Referendum

- „Pokud si (Nové Heřminovy) myslí, že se jim podaří stavbu zastavit nebo přehradu zrušit, tak to v této chvíli (říjen 2015) považuju za naprosto nereálné, poněvadž stát už do toho investoval strašné peníze, my jsme vykoupili pozemky za nějakých 450 milionů korun, plus další peníze na přípravu této akce, takže tady už není cesty zpět.“

Jiří Pagáč, Generální ředitel Povodí Odry

- Obec podle generálního ředitele Povodí Odry musí dát svůj územní plán do souladu s vyšším územním plánem do roku 2020
 - V zásadách územního rozvoje kraje je malá varianta začleněna

Otázky pro diskusi

- Napadají vás nějaký případy, kdy se odborné společnosti podařilo zastavit stavbu takového nesmyslného projektu a prosadit rozumnější řešení? Jak se podařilo přesvědčit ministerstva? (Marek)
- Proč stát místo drahé výstavby přehrad nefinancuje udržení vody v krajině změnou zemědělství a lesnictví? (Zuzana)
- Jak komunikovat s vládními orgány neúčinnost a neefektivnost vodních přehrad v boji proti suchu? (Jana)
- V případě postavení přehrady kvůli zadržetí vody v krajině, je tato stavba bezpečná v případě povodní? (Adéla)
- Má přehrada jako protipovodňové opatření nějaké výhody, nebo jde obecně o zastaralý nešetrný a neekonomický koncept? (Marek)
- Nejsou to právě přehrady, které během povodní dělají mnohem více škody a narušují přirozený koloběh vody? (Kristýna)
- Které z vodních děl v České republice lze považovat za nejkontroverznější a proč? (Karolína)

Otázky pro diskusi

- Myslíte si, že vládní plány na výstavbu nových přehrad budou nějak reflektovat narůstající snahy občanů, kteří sami zakládají rybníčky a mokřady? (Jana)
- Kolik za stavbu vodních nádraží utratilo peněz, a kolik za stavbu „pouhých“ jiných alternativním protipovodňových opatření? (Adéla)
- Jak moc by velké vodní otevřené plochy mohly ovlivnit oteplování? Přeci jen voda poskytuje dostatečně velkou odraznou plochu. (Kristýna)
- Je hloupý nápad prostě jen prohloubit dosavadní přehrady? (Kristýna)
- Jak si z hlediska užitečnosti při zadržování vody v krajině a ochraně vzácných biotopů stojí uměle vybudované mokřady a tůně? (Karolína)
- Proč se stát brání řešení bočního poldru na řece Bečvě i přesto, že by zadržel stejné množství vody jako přehrada? (Zuzana)